

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Elfizetési árak:
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Emlékezzünk ! . . .

A nemzetek története apró hagyományokból indul ki. A mely nemzet hagyományait tisztelte és megőrizte, fölvirult. Róma ünnepet szentelt alapítójának s nagygyá lett.

Hamár a meséknek ilyen hatása van a nemzetek sorsára, mennyivel nagyobb jelentőségűnek kell lennie a valódi történeti multra való emlékezésnek. És ugyis van. A történelem nagy eseményei, a nagy elődök fényes tettei valósággal megtermékenyítőleg hatnak az egész nemzeti életre.

A marathoni győzők emléke hősokeket nevelt Athénnek, az itáliai apró harcok emlékei egész világrészek sorsát eldöntő ütközeteket szereztek Rómának. Themistokles sirt a marathoni győző emlékénel s Athént fölvirágoztatta, Caesár Herkules szikláit könnyel öntözé és a világ ura lett.

De szolgálhat erre például a mi nagy nevű hősnünk: Zrinyi Miklós is. Hősi halála alig száz év után megihle-

ti hasonló nevű unokáját és megszületik a magyar költészet egyik legragyogóbb alkotása, a „Szigeti veszedelem.“ Utóbb a festő merit ihletet hősnünk harcából s megfestvén annak egyes jeleneteit templomunk kupolájára — remeket alkot. Zrinyi hire elhozza ide Vörösmartyt s két tanítványát, szabadságharcunkban dicsőn részt vett Perczel Mórt és Miklóst, honszerelmet tanulni s Vörösmarty költeményt irt Sziget veszélyes tájáról. Utána jön a történetíró Salamon Ferencz és az „Első Zrinyiek“ czimű művében hősnünkről hatalmas könyvet ír és gazdagítja történelmi irodalmunkat. Jókai a „Szigetvári vértanúk“-ban fényes költői alkotást nyújt. Királyunk szobrot emeltet a fővárosban Zrinyinek, Hősnünk önfeláldozása a legnemesebb, legideálisabb elhatározásra lelkesíti egyik főurunkat, nagy költséggel megírta „Szigetvár történeté“t s benne Zrinyi életét a leghivebb világitásban állítja nemzete elé.

Ime mennyi jelentős alkotásnak

lett forrása a Zrinyire való emlékezés, a történelmi múlt megbecsülése. Ime kétségtelen, hogy nem hiábavaló dolog ragaszkodni a hagyományokhoz s tisztelni a lefolyt századok történetét. Éppen azért keressük az alkalmat arra, hogy visszanézhessünk a multra s érte lelkesedhessünk. Nem költői ábrándozás ez, hanem a fenmaradás, a folyvást emelkedés föltétele és legbiztosabb, legszebb és legjutalmazóbb forrása azon köztevékenységnek, mely a nemzeti lét elevenítő szelleme. Minden történelmi visszaemlékezés lépcső arra, hogy magasabbra emelkedjünk; érzelmeinknek, gondolatainknak s tetteinknek mentül több terjedelmet, tartalmat és célratörékvést szerezzünk s így minél tökéletesebbek s nemesebbek lehessünk.

Emlékezzünk tehát folyton és főleg most, mikor hősi halálának évfordulója közeledik, Zrinyi Miklóstra, kinek önfeláldozó küzdelmét immár jól ismerjük.

Szigetvár alkonya.

(Históriás ének)

Biboros a hajnal, fény reszket a tájon,
Lángvihartól roskad a szigeti várrom.
Piros lett a mező zöldpázsitos völgye . .
A szigeti rétnék vérharmat a gyöngye.
Egyre zúgja a török had:
„Gyaur Zrinyi add meg magad.
Kerítve vagy mindenfelől,
Búcsuzz' el az életedtől!“
. . . Almás patak medre vérhaboktól árad,
Janicsárok serge ellepi a várat,
Megdörren az ágyú; visszareng a várrom. .
Biboros a hajnal . . . fény reszket a tájon.

Hű Cserenkó Ferkó — hogy ura ne hallja —
Nagy csendesen surran a nyoszolyáslakba

S a mint oda benyit szomoruan látja
Hogy nagy ura Zrinyi nem pihen az ágyba;
A nap még a pécsi hegyekre se ér fel
És jó ura már a padozaton térdel.
. . Hódolattal hajlong, meg szólítja aztán:
„Messze még a reggel, pihenj addig gazdám!“
Ráfelel az búsan: „Nem fog el az álom! —
Hű Cserenkó Ferkó áll-e még a várom?“
Egy nagy török ágyú éppen akkor dörren,
Buzogány ütéstől a vaskapu zörren . . .
Talpra ugrik Zrinyi, megborxad az arca:
„Nosza hamar szolgám! ruháimat adsza!
Ma kirontok . . végem! . . ide azt a dolmányt! .
Kalpagomat tüstént, tüzd bele a boglárt.
A sötétkék mentét! siess Ferkó . . mostat
Hozdd elő a kardot azt a rubintosat!“
. . Hű Cserenkó Ferkó bús könyeit ontja . .
Előkeres mindent, a mint ura mondja.

Készen van már Zrinyi s míg a török kint dül,
A várbeli néphez gyors léptekbe indul.
Hű Cserenkó Ferkó Ferkó a nyomába sirja:
„Veled megyek gazdám! csak veled a sirbal!“
— Várudvaron suttog az oroslán csapat,
Minden harcász szemé hős Zrinyire tapad.
A tündöklő nap is ráborítja fényét
Hogy megaranyozza hős élete végét.
Megszólítja menten a Juranics Lászlót:
„Lobogtasd magasán azt a selyem zászlót!
Magyarok! Vitézek! hajmint zúg a láрма!
Vagy élünk, vagy halunk, de kirontunk mámal!
Szebb a dicső halál mint a gyáva élet!“
Ráfelel a várnép: „Mind ott leszünk véled!“
„Segítsen az Isten!“ — ragyog Zrinyi arca —
S vitézivel rohan az utolsó harcba . . .

Egy hatalmas ágyú a kapuban állott
Gazdájává tették szerezésni Márkot.

Férfi öltöny-szövetek!

Nem szükséges idegenbe pénzüket küldeni, mert már elegenden meggyőződtek arról, hogy a férfi szöveteket 35%-kal olcsóbban beszerezhetjük **Pécsett Leichner és Fleischer** kizárólagos posztógyári raktárában, ahol legdusabb választékot találunk, honi, angol, brünni, és egyéb gyártmányú szövetekben. Maradékokat, míg a készlet tart, rendkívül olcsón számítunk.

Hírek a városházáról.

Városunk képviselőtestületének szombaton tartott rendkívüli közgyűléséről a következőket írhatjuk: *Balogh József* bíró elnöki megnyitója után az előjáróság részéről *Vargha Sándor* főjegyző, előadói javaslata szerint az állami elemi iskola építésére megszavazott 80.000 korona kölcsönösszegnek a „Pesti hazai első takarékpénztár egyesület”-től való felvétele és hogy az építési költség fedezésére való felvételig ezen összeg a „Szigetvári takarékpénztár”-ba helyeztessék el.

Névszerinti szavazással a képviselő testület az előadói javaslatot egyhangulag elfogadta, s ez szerint elhatározták, hogy a nevezett összeget gyümölcsözés végett a szigetvári takarékpénztárba helyezik el, — honnét a szükséges részletekben csakis az előjáróság utalványára adható ki.

Következett az előjáróság előterjesztése az Igmándy-utca aszfalt építési költségeinek teljes kifizetésére való 10.000 korona kölcsön felvétele iránt. *Szabó Sándor* képviselő, a képviselőtestületnek egyik legagilisebb tagja, ki eltekintve mindentől, mindenkor a közönség érdekét tartja szem előtt szólalt fel a javaslat ellen. Alaposan megfontolt beszédében szóló irtózik attól, hogy a város újabb és újabb adóssággal terheltessék. Éppen azért az előadói javaslattal szemben indítványozza, hogy érdemleges intézkedés előtt kerestessék meg a „Magyar aszfalt részvény társaság” az iránt, — vajjon nem-e volna hajlandó követelésének kisebb részletekben való lefizetésre a szerződésben kikötött határidőt, 1914 év végéig jelenlegi 5%-os kamat fizetés mellett meghosszabbítani.

A képv. testület, (igen helyesen) belátta *Szabó* képviselő szavainak igazságát és az előadói javaslattal szemben az ő indítványa elfogadása mellett és az értelemben a „M. aszfalt r. t.” megkerestetni rendeli,

Ezután az előjáróság jelenti, hogy a borítal és huszfogyasztási adókat 1905, 1906

... Csikorog a závár . . a vaskapu nyílik
A kis csapat felzúg: „Követünk a sirig!”
Mint a tenger: zúg a vad jancsár árja,
Zrinyi jelenését rivalgással várja.

Megszólal a vezér:

„Életed s haláloed egy szavadban tartod.”
.. „Inkább halok hogyszem gyáva rabság érjen!”
Úgy is lett, úgy is lett: haldoklik a vérben.
.. Sötétlik a határ.. az ég is alkonyúl, ..
Csak küzd a marok nép lelkesen, bátorúl
Míg végre elvérzik háromszáz bajnoka,
Ki a zöld mezőbe, ki meg a habokba . .

Biboros az alkony . . . bú reszket a tájon,
Lángokba porladoz a szigeti várrom.
Piros lett a mező zöldpázsitos völgye:
A szigeti rétnék vérharmat a gyöngye.
Almás patak medre vérhaboktól árad.
Bevette a török a szigeti várat!

* * *

A mikor ezt irtam: sirt bennem a lélek,
De szomorú ez a „históriás ének”!

Peti Sándor.

és 1907 évekre, — évi 18150 koronáért megváltotta. Jövahagyólag tudomásul vételt.

Tárgyaltatott még a vallás és közoktatásügyi miniszternek azon leirata, hogy a polgári fiu iskolában az V-ik osztály megnyitását fedezet hiányán ez évben nem engedélyezi.

Az előadói javaslat egyhangu elfogadása mellett kimondatik, hogy felír a képviselőtestület a vallás és közoktatási miniszterhez az V-ik osztálynak az 1904/5-ik tanévre leendő megnyitása iránt. *Indokok*: Sérélnes a vallás és közoktatásügyi miniszter azon intézkedése, hogy az V-ik osztályt fedezet hiányában nem nyitattja meg, mert az állami polgári iskola felállítását nevezett miniszter 1904. évi 39415. sz. alatt kelt leiratával, minden megszorítás nélkül határozta el, sőt az általa készített és jövahagyot terv alapján az épület is oly mérvben és beosztással lett felépítve, miként abban egy teljes polgári iskola legyen elhelyezhető, amely ez idő szerint VI. osztályból áll. S miután Szigetvár n. község 104/1900 évi számú határozatában a polgári iskola elhelyezését ilyen módon válalta magára s azt a vallás és közoktatási miniszter 1900 évi 61863 számú leiratában elis fogadta, mindezeknél fogva most midőn az V-ik osztály megnyitásának ideje elkövetkezett, a kétoldalu szerződést képező ezen megállapodás ellenére annak megnyitását jogosan és a község sérelme nélkül megtagadni nem lehet. (Ugy van szerk.)

Még pár apróbb ügyek elintézésével ért végett a közgyűlés.

H I R E K.

— *Adomány.* *Vörösmarty Mihály* szigetvári látogatásának emlékére állítandó emléktábla költségeire 2 kor. érkezet lapunkhoz, melyet rendeltetési helyére jutatunk.

— *Anyakönyvi kinevezés.* A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Istváni* nagyközségben *Kerkápolyi* Lajos községi jegyzőt, teljes hatáskörrel anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— *Körjegyzőválasztás.* A teklafalui körjegyzői állásra a választás m. hó 29-én volt *Hegyessy* János főszolgabíró elnöklété alatt 7 pályázó közül hármat nevszerint *Mácsorics* Lajos, *Héjas* Jenő és *Kossa* Tihámér jelölte a főszolgabíró, kik közül felkiáltással *Mácsorics* Lajos lön megválasztva.

— *Az izraelita templom avatási ünnepélye.* A szigetvári izraelita hitközség új templomát 1904. évi szeptember hó 4-én, délután 4 órakor avatja fel. A templomba való belépésre csakis a névre kiállított belépő-jegy jogosít. Az ünnepség sorrendje: 1. A thorák elhelyezése „Ma tuvó” éneklése mellett. 2. A rabbi nyitott frigyszekrény előtt felszentelő imát mond. 3. *Dávid* XXX. zsoltára. Kántor és kar. 4. A frigyszekrény kinyitása után körmenet a thorákkal. 5. Az örök-mécses felszentelése. 6. Szózat. 7. A rabbi felavató beszédet tart. 8. „Mincha” ima. 9. „Adanalom”. Kántor és kar. 10. Hymnus. Este 8 órakor a *Kaster*-féle helyiségben társas vacsora. A ünnepélyre való be-

menet a *Ferencz*-utcán át a főkapun történik, mely 3¹/₂ órakor lesz kinyitva és az istentisztelet megkezdésekor lezárva.

— *Értesítés.* Miután a templom felavatási ünnepélyre szóló belépőjegyek körül visszaélések fordultak elő és így az ilyen alkalmakkor már biztonsági szempontból is megkívánandó rend fentartható nem lenne, alulírott Előjáróság kénytelen volt teljesen új belépőjegyeket kibocsájtani. Ennélfogva az először, helyben szétküldött belépőjegyek érvényteleneknek nyilvánítatnak és a templomba való belépésre csakis az utólag kibocsájtott a hitközség peesétjével ellátott jegyek (lölgyek részére fehér, urak részére barna) jogosítanak. A szigetvári izr. hitközség Előjárósága.

— *Nemes szívű adakozó.* *Papp* Lajos helybeli (közigazgatási) járási inok előléptetéséből kifoglyólag a héten megjelent a városházán s a szegények névjegyzékét kérte. Midőn ennek cselja felől *Vargha Sándor* főjegyző tudakozódott, — kijelentette, hogy Szigetvár közsegélyre szorult szegényei részére valláskülömbőség nélkül 200 koronát az előjáróság kezéhez letesz, mely ígéretet követte. Az előjáróság a kiosztást tegnap eszközölte. Valóban párját ritkítja a fenti eset, miért is ez uton is elismerésünket fejezzük ki jótékonyágáért *Papp* Lajosnak, kit majd a szegények áldása kísér.

— *Helyreigazítás.* Lapunk mult számába, téves tudósítás folytán került, hogy *Schuller* Ida k. a. tanítónőben a polgári iskola új tanerőt nyer ez évre.

— *Betörés egy lakatos műhelybe.* Folyó hó 1-ére virradóra *Maurer* János helybeli lakatos műhelybe eddig ismeretlen tettes oly módon hatolt be, hogy a műhely üveg ajtajából az ablakot kivéste. A tolvaj, mert bizonyára még nagy szüksége lesz rá, összeszedett 50-60 drb. különféle nyitó kulcsot és betörésekhez alkalmas szerszámokat. Ezután pedig a János utca felőli ablakon át távozott. A csendőrség és rendőrség érelyesen nyomozza a gazembert. Kivánatos is volna, hogy elfogassék mert a lopott szerszámokkal még könnyebben temérdek betöréses lopást követhet el.

— *Öngyilkos kereskedő-tanoncz.* Aug. 27-én virradóra *Nagy*-Atadon, a zsidó temető kapuja előtt föbe lötte magát *Wollák* Sándor 17 éves kereskedő-tanoncz, aki *Ritter* Bernát kereskedésében volt alkalmazva s ott kisebb lopást követett el, amiért elbocsájtották. Ez keserítette el annyira a fiut, hogy szegyenében öngyilkossá lett. Szigetvárott lakó édesanyját táviratilag értesítették a tragikus halálesetről.

— *Felmentve.* Még júliusban történt, hogy *Deutch* Fülöp pécsi házaló panasza folytán a P. Napló. 166-ik számában egy hír jelent meg, melyben *Kovács* István helybeli csendőrségvezető azzal vádoltatott, hogy nevezett házalót brutális módon elverte. Mi annak idején utána jártunk a dolognak s a hirt a maga valóságában közöltük úgy ahogy történt, — nem pedig mint a P. N. tévesen megírta. Mint tudjuk a vizsgálat ez ügyben megtörtént s az iratokat a részletes jelentéssel a székesfehérvári m. kir. csendőrkerületi parancsnoksághoz felterjesztették, ahol miután a panasz beigazolást nem nyert, felmentő ítéletet hoztak.

— **Vándor-könyvtár nálunk.** A Dunántúli közművelődési egyesület igazgató választmányja, a héten értesítette az előljárást, hogy 500 korona értékű vándor könyvtár könyvanyagát annak elkészítése után, még ez évben a „Franklin-társulat“ fogja portómentesen ide szállítani. A könyvtárból Szigetvár megbízható lakóságának ingyen adtnak ki könyvek olvasásra.

— **Egysinü vasut Franciaországban.** Páris környékén jelenleg egy gyorsan közlekedő egysinü vasutal kísérleteznek, amelyen kizárólag leveleket, újságokat és postacsomagot szállítanak. Elsősorban Páris — Marseille között terveznek egy vonalat, melyen a két végállomás között a küldeményeket 7—8 óra alatt lehetne szállítani. Ez az egysinü vasut, mint várják, az üzleti forgalomban, a virágok, korai főzelékek, korai gyümölcsök stb. bevitelében lényeges változást fog előidézni.

— **Nem vesznek fel izraelita tanulókat** a helybeli államosított elemi iskolába *Gulyás* Ferenc tanfelügyelő legújabb rendelete folytán. Ez a hír ilyformán méltán felháborodást keltett zsidó polgártársaink körében. De mint értesültük a dolog úgy áll, hogy az iskola túlszűfolttsága miatt csak ez évben nem vesznek fel izr. tanulókat, azért, mert helyben felekezeti iskola van. Különb mint tudjuk, ezidőszereint még vidéki tanulókat sem vehetnek fel, mert sem helyiség, sem tanerő szaporítás ez évben nem történt. Mindazonáltal, ha a remélt túlszűfolttság nem áll be, akkor felveszik majd az izr. tanulókat is. Ugy is kell, hogy legyen!

— **Hatósági mézszárszékek felállítás.** A vidéki városok közönségének érdekét szíven viselő képviselő-testületek egymásután hoznak határozatokat, hogy a közönség kizsárolásának melyeknek eddig korlátai nem voltak, véget vessenek. Így Győr és Szombathely városok képviselő testülete követésre méltó buzgalommal hatósági mézszárszékek felállítását határozta el, mivel nem nézhette hogy a bámulatosan olcsó árú leszállott jószág árak mellett a mézszárosok még mindig a régi árban nyuzhassák a közönséget. Talán nem ártana, ha egy ilyen mézszárszékek nálunk is próba tételnek, azért, hogy a makacsok és a helyzetet uraló és monopolizáló Ledorerek és Morgensternek szarvai letöretnének. Mert a mi sok, az sok!

— **Rejtélyes gyilkosság az erdőben.** Hajnal pirkadáskor egy lövés verte fel az erdő néma csendjét. Ezuttal azonban nem vad, hanem a vadak orzója lett az áldozat. Az eset ez. A m. hó 29-én *Bok* Ádám n.-ladi (lókupecz és vadászó) egy lovat adott el az istvándi-i vásárrban, melyen 80 koronát nyert. Előltti örömeiben *Horváth* nevű társával éj fél után 2 óráig mulatott a ladi kocsmában. A mulatság után a vig czimborák vadászni mentek az ugynevezett tolvajvölgyi erdőbe. Reggel 4 óra tájban el is dördült a lövés és *Bok* Ádám holtan terült el egy fa tövében, fegyvere lábánál hevert. Ez esetről a reggeli órákban már értesült a szigetvári csendőrség és nyomban a helyszínére ment a vizsgálat. A nyomozó csendőrök legelőször is *Horváth* Istvánt vették őrizet alá, ki kihallgatásakor először minden felvilágosítást megtagadott, sőt azt is állította, hogy ő nem volt *Bok* Ádám az erdőben. Később azonban azt vallotta, hogy látta a lövés után *Städler* István erdőrt elmenekülni. Azonban ezen

állításai sem volt igaz, mert az erdőrt 4 tanuval igazolta, hogy az időben otthon volt. Az eset felette gyanus. Minden jel arra mutat, hogy *Horváth* követte el a gyilkosságot. Az orvos és rendőri szemle vizsgálat azt állapította meg, hogy a lövés 35—40 lépésről lörténhetett. A boncolásnál 37 drb. 4-es seréttel találtak a mellkasba és 7-et a bal karba, 3-szem pedig a szívbe furódott, mely a szerencsétlen véget ért vadászónak rögtön halálát okozta. A vizsgálatot erélyesen folytatják e rejtélyes bűnygyben.

— **Az országos vásár kihelyezése.** A földművelésügyi m. kir. minisztertől leirat érkezett a főszolgabírói hivatalhoz, melyben a miniszter a hozzá felterjesztett hivatalos jelentés alapján, közbiztonsági és közegészségi szempontokból, nő meg azért is, hogy az állatvásár túlszűfolt, onnélfogva annak benn a városban való tartását még csak két évig engedélyezi. Azontúl pedig 1906 évi szeptember hó elsejétől kezdve a városon kívül tartandók az országos vásárok. A vásár tulajdonosok pedig tartoznak korlátokkal ellátott alkalmas területekről gondoskodni.

— **„Agrária.“** Egy éve mulott, hogy az „Agrária“ zászlaját kibontva a hazai ipar szolgálatába szegődött. Rövid még az idő, de eredmények tekintetében már is szép multtal dicsekedhetik ez a vállalat. Több mint egy millió korona forgalmat ért el már az első év alatt és ezen tekintélyes összeg bizonyára eléggé igazolja azt, hogy a magyar földbirtokosság főleg a nagy uradalmak ezen vállalatnak működését melegen karolták fel és így a vállalat csakugyan szép jövőnek néz elébe. Most midőn az iparpártolás oly sok irányu mozgalmait látjuk a magyar ipar érdekében harezra kelni, valóban kitűnő példát teremtett az „Agrária“ amidőn oly irányzattal lépett az egyéb magyar iparpártolók sorába, hogy nem csupán felébressze figyelmét a nagy közönségnek a magyar gyártmányokra a vásárlásoknál, hanem az „Agrária“ egyáltalában mást, mint magyar gyártmányt nem is hoz forgalomba és ez minden dicséretet érdemlő választása a magyar iparpártolásnak, hogy csak kívánatos volna miszerint más szakmában is bevezetné az iparpártolást ily módját. Az „Agrária“ ezen uttörése a magyar ipar érdekében annál is inkább méltánylandó, mert ez által a vállalat mintegy saját kezére tett nehezítő bilineseket tekintve, hogy működését oly időben folytatja amidőn különösen a gazdasági gépekben csak ugy hemzsegenek a külföldi gyárak importált termékei, amelyek sajnos még mindig elég súlyos mértékben nehezedenek a magyar termékekre a magyar iparra. Mindazonáltal fáradságot és áldozatot nem kímélve igyekezett a vállalat lépésről-lépésre tért hódítani magának, ez által az idegen gyártmányokat, ahol erre alkalom nyílt, kiszorítani, ami bár kezdetben sok nehézségbe ütközött de ernyedetlen és kiartó munka folytán mégis sikerült már egy év alatt elérni azt, hogy az „Agrária“ szót egész Magyarországban ismerik és mindenki tudja, hogy e név oly vállalat cége, mely céljaira való tekintettel méltán érdemli meg a hazai gazdaközönség és kereskedő világ osztatlan pártfogását, mert az első és egyedüli ily irányu vállalat az országban: az „Agrária“ már is a legnagyobb mérvben elosztatta azon téves hitet, hogy a külföldről importált gépek szerkezet és anyag tekintetében a hazaiakat felülmulják és bebizonyította, hogy ellenkezőleg a magyar ipar termékei jogosan állíthatók az idegenekkel egy sorba, mi által közelebb jutott azon kitűzött céljához és ma már könnyebben esik az eddig elfogult gazdakörökben is az idegen gyártmányokkal szemben a versenyt sikerrel felvenni és ezen sikerek által nem csupán a hazai ipar-

nak szerezte meg a tiszteletet és pártfogást, hanem hozzá járult ahhoz is, hogy az egész magyar ipar iránt, a kellő bizalmi megszárdittassék. Ez pedig oly munka, amely osztatlan tiszteletet érdemel mindenkitől. Mult hóban jelent meg az „Agrária“ első képes nagy árjegyzéke (ingyen kiadás) díszes kiállításban mely a gazdaságban szükséges összes gépeket és czikkeket magában foglalja. Ezen kiváló szakmunka gazdaságok részére nélkülözhetetlen tanácsadó, egyuttal a magyar gépipar előrehaladottságának hü tükre. Az „Agraria“ irodái: Budapest V. ker. Váciut 2. szám.

Gondolatok.

Közi: (= de —)

Az alkalom Isten kísérlete.

Mi az áldozat? Önmegtágadás.

Az alkotmány nem a királyé, hanem a népé.

A legtöbb ember csak azokat látja meg, kik előtte vannak.

Jól válaszold meg barátaidat, mert ők képviselnek téged ellenségeid előtt.

A valódi becsületet arannyal sem lehet megfizetni.

A gazdag csak az emberek szemében az, mert Isten előtt lehet szegény.

Isten a gondolkodást az első embernek csak akkor adá, miután evett a tiltott fa gyümölcséből, mert ha előbb birta volna, bizonyára nem evett volna belőle.

*)A közönség köréből.

Felkérlettünk a következő sorok közlésére.

Tek. Szerkesztő ur!

Becses lapja legutóbbi számában olvastam az állami elemi iskolához kinevezett gondnoksági tagok névsorát. És mebotránkozva tapasztaltam, hogy a helybeli földműves osztályból, mely számottévv része e város lakóságának, egyetlen egy sincs a tagok közt.

Pedig azt hiszem, hogy ahoz a felvett 80 ezer korona adóság törlesztéséhez mi is szép összeggel járunk hozzá és a mi gyermekeink közül is sokan járnak abba az iskolába, hát ne csodálkozzanak az urak azon, hogy mi is szeretnénk valamit tudni a felől, hogy mi is történik ott?

Ezek után szeretnénk, ha illetékes helyen belátnák a tévedést és e mellötzetést pótlólag ugy hoznák helyre, hogy a földműves osztályból is legalább két gondnoksági tagot neveznének ki, amit jogosan el is várunk.

Tisztelettel.

Egy Földműves.

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli.

KÖZGAZDASÁG.

□ **A lágymagu gyümölcsfajták szedése és eltartása.**

(Folytatás.)

Hogy mikor szedjük le a gyümölcsöt arra általánosságban alig lehet válaszolni. Téli gyümölcs (amely mint kereskedelmi czikk, első sorban szemlitéendő.) eléggé későn alig szedhető le, 1—2 fokos dér sem árt a legnagyobb részének. A tökéletesen érett gyümölcs nemcsak szebb, jobb, de tartósabb is.

A nyári gyümölcsöt (szeptember köze-

péig eltartható, általában korábban, az őszi gyümölcsöt (november közepéig eltartható), teljesen megérett állapotban kell leszedni.

Ha most már a gyümölcs kellő gondtal és jól megválasztott időben szedetett le, azon kérdés előtt állunk, miképp tartsuk azt el, hogy abból télen és tavasszal minél nagyobb hasznot huzzassunk.

A másodrendű gyümölcs nem eltartásra, hanem tömeg eladásra lévén szánva, annak leszedése nem igényel annyi gondot.

Az asztali gyümölcs, amelyet esetleg kellő beérés előtt voltunk kénytelenek leszedni, kiválógtatván, oly léghuzammentes, sötét helyiségbe kell elraknunk, a melynek hőfoka állandó, alacsony (0-tól 3-ig sem száraz, sem nedves ne legyen).

Ezen feltételnek leginkább pincze helyiségek felelnek meg, bár e célra pinczeszerűleg épített kamarákat vagy földfeletti, erre a célra épített helyiségek is alkalmasok.

Mielőtt a helyiséget használatba vennők, a falakat újból ki kell meszelní s mindent, ami fából van szódaoldattal lemosni. Ennek megtörténte után a helyiség kénezendő.

Mindez azért szükséges, hogy a penészgomba csirái megsemmisíttessenek.

Néhány nappal a kénezés után a helyiség jól kiszellőztetendő s az utána gyümölcs abban elhelyezhető.

A míg a levegő melegebb, a szellőztetésnek állandóan éjjel kel történni, hidegebb időben pedig délben kell szellőztetni, míg erős fagy esetén a szellőztetés elmaradhat.

A helyiségnek állandóan sötétnek kell lenni.

Ha nedves, akkor friss oltott meszet, vagy Chlorcaliumot tartunk táblákon, ezek a nedvességet magukba szívják, míg ha száraz, amit a gyümölcs fonayadásáról ismerünk fel, vízzel teli edények helyezendők el.

A gyümölcsöt nem szabad szalmára vagy szénára kiterengetni, hanem a legalkalmasabbak erre a célra a gyalult léczekből készült rácsos álvány az ily rácsok között legcélszerűbb az, melyek az álvány oszlopai közül könnyen ki és be toihatók mert így lehet legtöbb gyümölcsöt elhelyezni.

A rácsokat 3—4 cm. széles léczekből 2—2 cm. távolságra egymástól szegezve magunk is elkészíthetjük.

A gyümölcsöt leszedés után törölni nem szabad, hanem azon módon, kell a rácsokra elhelyezni oly módon, hogy egymással ne érintkezzék. Időközönként a gyümölcsöt át kell válogatni, mert a rothadt gyümölcs a penészgombát terjeszti s kárára van az ép gyümölcsnek.

Ha a gyümölcsválogatása vajmi kevés gondot fordítunk, akkor bátran elmondhatjuk azt a régi közmondást: Egy rothadt alma százat is megront.

A szakszerű berendezkedés drága ugyan de nagyobb mennyiségnél kifizeti magát, mert a gyümölcs árak az évszakok halladásával oly mértékben emelkednek, hogy az ilyen berendezés melynek költségei egyszer merülnek fel, busásan kifizeti magát.

(Vége.)

Gyenis Lajos
műkertész.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint. Árak a legujabb jelzés szerint 50 kgr.

	ként értetődnek,			
Szigetvár,	1904. szeptember 2-án.			
Buza	uj	K.	9 50	10 —
Rozs	„	„	7 20	7 50
Árpa	„	„	6 —	7 —
Zab	„	„	6 20	6 40
Tengeri	„	„	7 —	7 50
Bükköny ó	—	—	—	—
Bab	uj	„	11 50	— —

Kiadja a szerkesztőség.

Ibolya palánta

Sötétkék óriásvirágu ültethető szeptember hónapban. Valamint korai virágoztatásra cserépbe, vagy ládikába, szoba ablakba helyezve februárba már gyönyörködtet bennünket.

50 drb. K. 3.—

25 „ „ 1.70

12 „ „ —.90

Kapható: Gyenis Lajos műkertésznél
SZIGETVÁROTT.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizadásától.

Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi

Riesz, Halas.

Ne vegyen senki hangszert
míg

Reményi Mihály

műhangszerész es. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója, 315 ábrával ellátott legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44ll.

EGYFOGATU
jukker kocsí keveset
használt, eladó!

VERBÓCZY JÁNOSNÁL.
Szigetvárott.

Első legnagyobb magyar szabászati

magántanulási tankönyv 350 oldal, 410 rajzzal, füzve 6 korona köve 8 korona, férfi és női szabók részére. Fehérméti szakkönyv egy korona. Minden tanítvány ingyen kap egy ily könyvet. Férfi és női divatlapok nálam kaphatók. Szabászatra tanítványokat elfogad.

MEHR SÁMUEL okl. műszabásztanító
Budapest VIII. Rökk-Szilárd-utca 14.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ”-t vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izzat s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postállomásra bérmentve, utánvéttel a következő árban:

1 kgrom doboz — — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — — 9 „ —

4 „ „ — — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávéon kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvéttel bármely postállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13. 50

1 „ „ 5 „ „ Ceylon „ 12. —

1 „ „ 5 „ „ Jamaica „ 11. —

BIRÓ ÉS TÁRSA

„Kávé király”-hoz

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz

**Ujdonságok
az őszi idényre!**

Óriási választék a legujabb selymek, bársonyok, flanellok, szövetek és pargetokban.

3569 sz. alatt törvényileg védve

Tükör posztó

egyedüli szintartó és vízmentes női costümes posztó.

Kizárólagos eladási jog.

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárott.

(Takarekpénztár épületben).

Gazdák figyelmébe!

Manhattan neku.

Manhattan porrat.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor., 50 kg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán bérmentve utánvéttel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15/a.